

בס"ד

אמשטרדם יע"א

ראש חודש אדר תשע"ט

הסכמה

א. בואו ונחזיק טיבותא להיקר ונכבד עוסק בצרכי ציבור באמונה ה"ר יעקב בנימין הכהן סונדרפן הי"ו, יושב ראש ארגון הצדקה וחסד עתיק היומין ביותר בישראל, "סאנטה קומפאניה די דואטר אורפאס אי דונזילאס" שנתייסד פה מתא אמשטרדם בשנת שע"ה, על אשר מלאו לבו לקרבה אל המלאכה הזאת להביא אל מכבש הדפוס את ספר ברית יצחק כפי מנהג הספרדים פה קהילתנו המעטירה תלמוד תורה אמשטרדם תכב"ץ, אחר שהראשונים תמו אזלו ואינם מצויים בינותינו כי אם אחד בעיר ושנים במדינה, וזאת לרגל המנות בנו ידידנו המוהל ה"ר נתן דוד הכהן סונדרפן הי"ו למוהל פה מתא אמשטרדם יע"א.

והנה הספר הנחמד הזה אשר מחזה שדי אחזה, אשר בכל הארץ יצא קו ובקצה תבל מיליו, נדפס פה מתא אמשטרדם בשנת תקכ"ח ע"י הגביר שלמה לוי מאדורו ע"ה, בהסכמת הגאון המפורסם המאור הגדול הרב המובהק כמוה"ר שלמה שלם זצ"ל אב"ד ור"מ פה קהילתנו ת"ת, והוא קיצור מספרי ברית יצחק שקדמו לו, ושנדפסו פה מתא אמשטרדם בשנת תע"ט ובשנת תפ"ט. ומכאן נדפס בדיהרנפורט בשנת תקל"ד, ומשם נתפשט גם בכל ארצות אשכנז. ונתקיים בו בהמוציא לאור הוא הישיש כה"ר יצחק גר צדק מברעסלאוי, מקרא שכתוב (תהילים קמ"ה, י"ט) רצון יראיו יעשה, שכתב בהקדמתו וז"ל כי הוא מנהג כשר וטוב מאד, וכבר נתפשט בכל ארץ ישראל ומדינת טורקייא, ואולי אם המצא תמצא ספר הלז נכון ומזומן גם במדינתנו, אף אנחנו ננהג כמוהם. עכ"ל.

והנה מקור המנהג בספר הזוהר פרשת לך לך (דף צ"ג:) וז"ל בההוא ליליא כנש ההוא גברא כל אינון רחימוי, וכל ההוא ליליא אשתדלו באורייתא, ולא הוה מאן דניי. וכ"כ בספר מטה משה (עניי מילה פרק ד' אות ב') וז"ל נוהגין להקיץ ולשמור הנער בליל שמיני. ע"ש. וכתב בסי לקוטי מהרי"ח (ח"ג דף קכ"ב:) שקורין אותו "וואך נאכט". ע"ש. ופירושו באידי"ש לילה שבו נעורים. ואמנם בספר שלי"ה (מס' חולין. סוף ענין מילה) הפליג וז"ל ראוי שמירה יתירה לילד היולד ועיקר השמירה להיות נעור בלילות עד המילה וללמוד תורה ולעסוק במעשים טובים. ע"ש. ולפי"ז י"ל "וואך נאכט" בקמ"ץ במקום פת"ח, ופירושו באידי"ש לילה מלילות השבוע. אבל בספר בית לחם יהודא (סי' רס"ה ס"ק ב') וז"ל נהגו בארץ ישראל להיות ניעור בכל לילות שקודם המילה ולעסוק שם בבית היולדת בתורה. ואנו נוהגין רק לילה אחד קודם המילה. ע"ש. וכ"כ היעב"ץ בסידור בית אל (אות ברית. אות ז'). ע"ש. וכן הביא מעשה רב מרן החיד"א זי"ע בסי' שם הגדולים (ח"ב מערכת ז' אות י"ט) וז"ל הרב מהר"ר צמח צרפתי היה חולה כשנתים בדמשק ערש וענו בכבל רגלו ואתרחיש ליה ניסא וה' ריחם עליו שלח מלאכו וירפאהו וכמו רגע חזר לבריאותו ואיתנו. והמעשה נורא. כי סיפר הרב ז"ל שנגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב, ואמר לו שיקבל עליו ללמוד כל ליל ברית מילה לכל היולדים בעיר ויתרפא, וקבל עליו ותכף נתרפא. ומהיום ההוא כך היה מנהגו לילך ליל שלפני המילה במקום שיהיה ולעסוק בתורה כל הלילה. וזה שמעתי מתלמיד חכם ששמע מזקן אחד שהיה הוא בבית הרב בשעה שנתרפא. עכ"ל.

אמנם בראש השנה (דף ד'): ויומא (דף פ'). וסוכה (דף ה'). תפסת מרובה לא תפסת תפסת מועט תפסת. ובברכות (דף י"ז). מרגלא בפומייהו דרבנן דיבנה, אני העוסק בתורה בריה וחברי עם הארץ בריה, שמא תאמר אני מרבה והוא ממעיט, שנינו (מנחות פ"ג, מ"א) אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים. והילכך יסדו ספר ברית יצחק הקצר דבר השוה לכל נפש, למען ירוץ קורא בו פרק כל שעה, ובהשמטת פרק כל כתבי שאינם מענייני ברית מילה כי דבר

בעתו מה טוב. ומה גם דמאריך טרחא וזמנין נפיק מינה חורבא מסכת עירובין בסדר נשים וסדר נזיקין, וכמ"ש בסי' מעבר יבק (מאמר ד' פרק ה') וז"ל פוק חזו מה היו עושים דורות הראשונים דלא הוו פסקי פומייהו מגרסא כל אותו הלילה בסודות המילה כנראה בספר הזהר סוף פרשת לך לך, לא כאלו שמתלוצצים הלילה ההוא אנשים עם נשים שהוא כאש בנעורת. עכ"ד. ועל כן יאמרו המושלים (רות ב', ד') ויאמר לקוצרים ה' עמכם.

צא ולמד מהא דשנינו בהגדה של פסח מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח. מעשה ברבותינו שהיו מסובין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה. והשתא הכא קל וחומר, אם במצוה רבה דאורייתא סיפור יציאת מצרים כך הדין נותן, על אחת כמה וכמה במנהג ליל המילה דינו בסדר ברית יצחק הקצר. ובני עליה הבאים לקבוע עת ללמוד כל אותו הלילה, הרי הם בכלל כל המרבה הרי זה משובח.

ב. וראה זה חדש כי המוציא לאור סידר ברכת קים את הילד הזה לאמו לנימול בן הישראלית והוא בן איש מצרי, והוא היפך המפורש בספר ברית יצחק דפוס תקכ"ח (דף י"ד): בזה"ל וכשהנימול הוא ממזר יאמר המוהל בלבד ברכת על המילה, ולא ישוררו הפזמון ברוכים אתם. והסנדק יאמר ברכת להכניסו בבריתו של אברהם אבינו ולא שהחיינו. ולא יענו העומדים שם כשם שהכנסתו לברית. ולא ישוררו יהי דם הנימול. אלא מוזגין כוס של ברכה ויאמר המוהל מיד ברכת אשר קדש ידך מבטן עד סוף החתימה כורת הברית ולא יותר. ולא יתפללו עליו תפלת קיים את הילד הזה, כי אין ראוי לממזר התקיימות וחיים. וכן כשלא נודע מי הוא אביו, או הוא בן אשה ישראלית שנבעלה לגוי שהולד הולך אחר אמו ישראלית, יעשו כסדר הזה ולא יותר, כי תושבחתא דשבטי יה הוא דנפקין מיחוסא שלימתא. עכ"ל.

והנה סדר מילת ממזר כתבו רבנו הטורים (יו"ד סי' רס"ה) בשם גאון וז"ל ממזר אף על פי שהוא מטיפה פסולה כישראל הוא לכל דבר ומברכין עליו ברכת מילה עד כורת הברית, אבל אין מבקשין עליו רחמים. ורבנו מהרי"ל ז"ל (הלי מילה) נתן טעם דלא ניחא להו לישראל הקדושים לקיים ממזרים שביניהם. וכתב עוד (שם) דמטעם זה נמי העומדים שם אל יאמרו אחר שנימול כשם שנכנס לברית. עכ"ל.

ולכאורה יש לחלק בין אמירת קים את הילד הזה ובין אמירת כשם שהכנסתו לברית. דהנה כשם שהכנסתו לברית הוא מסדר הברית כפי תקנת חכמים והוא מטבע שטבעו חכמים בברכות מילה, כדאמר בשבת (דף קל"ז): ת"ר המל אומר אקב"ו על המילה. אבי הבן אומר אקב"ו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו. העומדים אומרים כשם שנכנס לברית כך יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. והמברך אומר אשר קדש ידך מבטן. משא"כ בקשת רחמים על הנימול, אינו דין מהלכות מילה אלא דין מהלכות ביקור חולים, וכדאמר בנדריים (דף מ'). כל המבקר את החולה מבקש עליו רחמים שיחיה. והואיל ולא ניחא למרא דעלמא שיתקיימו ממזרים בישראל, וכדאמר ביבמות (דף ע"ח): ממזרא דידיע חיי דלא ידיע לא חיי, דידיע ולא ידיע עד תלתא דרי חיי טפי לא חיי, הלכך אין מבקשין עליו רחמים שיחיה.

ובאמת כך נראה לע"ד פירוש לשון הגאון ז"ל. ממזר אף על פי שהוא מטיפה פסולה כישראל הוא לכל דבר ומברכין עליו ברכת מילה עד כורת הברית. וכשם שהכנסתו לברית בכלל ברכת מילה עד כורת הברית. אבל אין מבקשין עליו רחמים קים את הילד הממזר הזה אחר כורת הברית. וכן נראה מדברי הלבוש (עטרת זהב רס"ה, ג') וז"ל ממזר אף על פי שהוא מטיפה פסולה, מכל מקום כישראל הוא לכל דבריו, ומברכין עליו ברכת המילה עד כורת הברית, אבל אין מבקשין עליו רחמים קיים את הילד הזה כו', דמי יתן שימות בו ביום ולא ירבה ממזרים

בעולם. ובאמת מהיכי תיתי לשנות מסדר הברית כפי תקנת חכמים במקום דלא אישתמיט להו לרבוותא קמאי לחלק במטבע ברכות מילה בין המותרין לבא בקהל ובין האסורין לבא בקהל. ותדע דאעיקרא קשיא לי מהא דיבמות (שם) ההוא דהוי בשבבותיה דר' אמי אכריז עליה דממזרא הוא. הוה ככי ואזיל. אמר ליה חיים נתתי לך. וא"כ אמאי לא נימא קים את הילד הממזר הזה. וצ"ל דלא חשיב כמו לבקש עליו רחמים שיחיה, דשאני הכא דאכריז עליה דממזרא הוא, ודן גרמא דחיים ממילא קאתו. וא"כ הוא הדין לומר כשם שהכנסתו לברית כך תכניסהו לתורה ולמצוות לחופה ולמעשים טובים, חיים ממילא קאתו, ולא חשיב כמו לבקש עליו רחמים שיחיה.

זאת ועוד דאטו מפני שאסור לבא בקהל אינו מצווה ועושה בתורה ובמצוות בחופה ובמעשים טובים. והלא ממזר חייב בכל התורה כולה כמ"ש רבנו מהרי"ט אלגאזי זצ"ל בספר הלכות יום טוב (בכורות פרק ח'. דף קע"ה.) ובשו"ת נודע ביהודה תניינא (יו"ד סי' קפ"ב). עיין שם. ותנן בהוריות (פ"ג מ"ח) ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ. ובאמת רבנו הפרי מגדים זי"ע (משבצות זהב או"ח סי' ר"מ, א') הסתפק אם ממזר מצווה על פו"ר או לאו. ע"ש. ובספר מנחת חינוך (סוף מצוה א') כתב, דכוין דודאי ממזר חייב בכל המצוות, א"כ לכאורה חייב ג"כ בפו"ר. אך איך שייך לומר שמצווה בפו"ר להוליד בנים ממזרים והתורה דרכיה דרכי נועם. ואם יהיו לו בנים משפחה לא מקיים פו"ר כי אין הולד שלו. אך בשו"ע (אה"ע סי' א', ו' בהגהה) מבואר דאפילו בן ממזר יצא ידי פו"ר, וא"כ י"ל דממזר חייב בפו"ר. אלא דהרי"ף והרמב"ם השמיטו הירושלמי (יבמות פ"ב, ה"ו. הביאו הרב"י שם). וצ"ע. עכ"ד. ובאמת בשו"ת הרדב"ז (ח"ז סי' ב') העלה דמי שיש לו בנים ממזרים לא קיים מצות פו"ר משום דהוי מצוה הבאה בעבירה. ומ"ש הריטב"א בשם ירושלמי יבמות (פ"ב ה"ו) ובנו הוא לכל דבר אפילו לפו"ר ולשניה. גירסא משובשת היא ובספרים שלנו בעי ר' בון בנו הוא לכל דבר אפילו לפו"ר ולא שניא. עכ"ד. ולפי"ז שפיר השמיטוהו הרי"ף והרמב"ם. וא"כ ס"ל דאם הוליד בן ממזר לא יצא ידי פו"ר. וא"כ מנא לן למימר דממזר חייב בפו"ר. גם רבנו ההפלאה בספרו נתיבות לשבת (אבן העזר סי' א', ו') כתב דלכאורה לדעת הרמ"א (אה"ע סי' א', ו') דמקיים בממזר מצות פו"ר ה"ה דממזר נמי מצווה על מצות פו"ר. אך קשה מהא דקידושין (דף ס"ט.) אושפזיכניה דר' שמלאי ממזר הוה וא"ל אי אקדמתך טהרתניהו לבנדך, והאיך אסביה עצה לישא שפחה לבטל מצות פו"ר, דבנו מן השפחה לאו בנו הוא כדתנן ביבמות (פ"ב מ"ה. דף כ"א.). ואפשר לומר דאע"ג דמקיים בממזר מצות פו"ר, אפילו הכי ממזר אינו מצווה בפו"ר שלא ירבה ממזרים. עכ"ד. אמנם בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"ב סי' צ"ז אות ד') פשיטא ליה דממזר חייב בפו"ר. והביא ראיה מסוטה (דף כ"ו.) אשת ממזר לממזר שותה, ולא אמרינן ביה הלואי לא יפרה ולא ירבה. ע"ש. ונ"ל דגבי ממזר פו"ר אינה מצוה חיובית אלא מצוה קיומית. דאפילו בעלמא כתב הגאון מבוטשאטש זצ"ל באשל אברהם (או"ח סי' ר"מ, ג') דמצות פו"ר הויא מצוה חיובית גבי בן ובת קמאי בלבד והויא מצוה קיומית גבי בני בתראי. ע"ש. והשתא רוחא לכולא שמעתתא ואתי שפיר. ודו"ק. ומיהו אפילו תימא דאינו מצווה על פו"ר משום דממזר לא חיי, מ"מ הלא כולהו שאר מצוות הבן על האב נינהו כמ"ש הרב"י (יו"ד סי' רס"ה) וכדאמר דקידושין (דף כ"ט.). עיין שם. וא"כ הך לחופה על האב קאי להשיאו אשה ולא קאי על פו"ר של הבן.

ולהלכה. בשולחן ערוך (יו"ד רס"ה, ד') ממזר כישראל הוא ומברכין עליו ברכת מילה עד כורת הברית אבל אין מבקשים עליו רחמים. עכ"ל. נמצא דעת מרן ז"ל שאומרים כשם שהכנסתו לברית ואין אומרים קים את הילד. וכן נמצא דעת הרמ"א ז"ל שכתב בדרכי משה (יו"ד סי' רס"ה אות ז') וז"ל כתב מהרי"ל שעשה מעשה וצוה למול חוץ מבית הכנסת שלא במקום שאר הקטנים הכשרים, וגם לא אמרו כשם שנכנס, וצוה אחר כך להכריז שהוא ממזר שיזהרו מלהתחתן בו. עכ"ל. ובהגהה (שם) לא העתיק כי אם דמפרסמין בשעת מילתו שהוא ממזר.

והשמיט שלא למולו בבית הכנסת ושלא לומר כשם שנכנס לברית. ודעת מהרי"ל (הלי מילה) והש"ך (שם ס"ק ט') שאין אומרים לא כשם שנכנס ולא קים.

ומיהו ברכת שהחיינו אין לברך. לא מיבעיא לדעת רבנו בעל הלכות קטנות (ח"א שו"ת סי') דפרי מורכב מין בשאינו מינו אפשר דאין לברך עליו שהחיינו, שכל דבר שעשו בני אדם נגד רצון הבורא איך יאמר שהחיינו לראות דבר זה. עכ"ל. והניף ידו שנית (ח"ב שו"ת רס"ה) דהוא הדין הרואה פרדה נאה אין לברך שככה לו בעולמו. ע"ש. אלא אפילו לדעת היעב"ץ בשו"ת שאילת יעב"ץ (ח"א סי' ס"ג) דאפילו על הממזר הנאה נראה שיש לברך אע"פ שאין הרכבה פסולה יותר ממנו. ע"ש. בנדון דידן דעיקרא דמילתא אי מברכין שהחיינו גבי מילה הוי פלוגתא דרבוותא, כמבואר בבית יוסף (יו"ד סי' רס"ה), הוי ספק ספיקא, ואין לברך. וספק ברכות להקל. ופזמון ברוכים אתם אין לשורר, דכתיב ביה יגדל ויחיה כמו גן רטוב, ולא ניחא ליה למרא דעלמא לקיים ממזרים בישראל. וכן יהי דם הנימול אין לשורר, דכתיב ביה בקהל אמוני, והתורה אמרה (דברים כ"ג, ג') לא יבוא ממזר בקהל ה'.

ובן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי, נראה דודאי שפיר דמי לומר קים את הילד הזה וכל שכן כשם שנכנס לברית, דהכי קיימא לן ביבמות (דף מ"ה). כמאן דאמר הולד כשר ולא כמאן דאמר הולד ממזר. ולא אמר גאון ז"ל אלא דוקא בממזר דלא חיי, וכתיב ביה (דברים שם) גם דור עשירי לא יבוא לו בקהל ה', ולהכי לא ניחא לישראל קדושים לקיים ממזרים ביניהם שלא יטמעו בתוכם. משא"כ בן אשה ישראלית שמותר לבא בקהל ולא אמרינן ביה שאינו ראוי לקיום וחיים, ואדרבה משיאין לו עצה לישא לכתחילה בת ישראל, כדאמר ביבמות (שם) רב יהודה אמר ליה זיל איטמר או נסיב בת מינך ורבא אמר ליה או גלי או נסיב בת מינך. ודלא כמו שהפליג בס' ברית יצחק (דף י"ד): שיעשו לו כאשר עושין לממזר ולא יותר, משום דתושבחתא דשבטי יה נפקין מיחוסא שלימתא. דנהי דמקורו טהור בקידושין (דף ע"ב): אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על משפחות מיוחסות שבישראל. והכי משמע ביבמות (שם) שדרך ישראל קדושים שלא ליתן לו בת ישראל כשרה. וכדאמר בבבא בתרא (דף ק"ט): לעולם ידבק אדם בטובים שהרי משה שנשא בת יתרו יצא ממנו יהונתן אהרן שנשא בת עמינדב יצא ממנו פנחס. מ"מ אין בין מעלה עשו ביוחסין ובין לבקש עליו רחמים שיחיה ולא כלום. אלא שבנדון דידן צריך לדקדק שלא לומר נוסח כשם שהכנסתו לברית כן תכניסהו לתורה ולמצוות לחופה ולמעשים טובים, אלא נוסח כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולמצוות לחופה ולמעשים טובים.

ומיהו בנוסח קים את הילד צריך לדלג על "ישמח האיש ביוצא חלציו ותגל האשה בפרי בטנה כאמור (משלי כ"ג, כ"ה) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך". וכ"כ בהגהות רבנו הגדול מהר"י קאשטרו זצ"ל (יו"ד רס"ה, ד') וז"ל בכל ולד שיש בלידתו נדנדוד עבירה אין ראוי לומר אשרי תבחר וכיוצא בו, ואין אומרים שבחים לא לאב ולא לבן, אפילו במידי דאסור מדרבנן משום והנשארים [ישמעו ויראו ולא יוסיפו לעשות עוד כדבר הרע הזה בקרבך (דברים י"ט, כ')]. ודוקא במידי דמפורסם וידוע. עכ"ל. והביאו הגאון רע"א זצ"ל (שם). אלא שהעתיק אין אומרים שבחים לא לאב ולא לאם. וברכת שהחיינו אין לברך מטעם הנ"ל. ופזמון ברוכים אתם אין לשורר, דכתיב ביה אביו ואמו יראו חופתו וליכא. וכן יהי דם הנימול אין לשורר, דכתיב ביה כי אנחנו זרע ברך ה' וליכא.

ג. בפיוט לברית מילה ברוכים אתם קהל אמוני, במה שמוסיפים אם חל בשבת : אותיות שבת מצוות שלשה. נכתב בהם אות לאומה קדושה. שבת ראשונה וברית חדשה. והיו תפילין לראש אמנה.

Portugees – Israëlietische Gemeente te Amsterdam

ק"ק ספרדים תלמוד תורה באמסטרדם

פירוש דהנה אותיות ש'בית' הם ראשי תיבות שלשת המצוות שעליהן הכתוב אומר שהם אות לישראל קדושים, והיינו ש'בת ב'רית ת'פילין. וכמ"ש החכם השלם רבנו דוד מילדולא זצ"ל, שהיה ספרא דוקנא ומהיושבים ראשונה בבית מדרשינו עץ חיים פה אמשטרדם יע"א בסי דרכי דוד (פ' בא דף כא. ודף כ"ג). שנדפס בשנת תקנ"ג פה מתא אמשטרדם. שבת דכתיב (שמות ל"א, י"ג) אך את שבתותי תשמורו כי אות היא ביני וביניכם. ברית דכתיב (בראשית י"ז, י"א) ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם. תפילין דכתיב (שמות י"ג, ט') והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך. ע' סמ"ג (עשין סי' ג') ורבנו בחיי (בראשית י"ז) ואבודרהם (ברכות השחר). ע"ש. ולאפוקי מדברי רבנו הרוקח ז"ל (הל' שבת סי' ל'). ואכמ"ל.

וכולו מיוסד על אדני פז לשון של זהוריית. שבת ראשונה. ע"פ לשון הש"ס בשבת (דף קי"ח): אלמלא שמרו ישראל שבת ראשונה. וברית חדשה. ע"פ לשון הכתוב בירמיה (ל"א, ל') וכרתי את בית ישראל ברית חדשה. והיו תפילין. ע"פ לשון הכתוב בבראשית (א', י"ד) והיו לאותות. ולשון הכתוב בדברים (ו', ח') והיו לטטפת בין עיניך. לראש אמנה. ע"פ לשון הכתוב בשיר השירים (ד', ח') תשורי מראש אמנה.

ואמנם, אם כי רע עלי כל עשה עול לשלוח יד להגיה בלשון רבותינו הפייטנים וכל המשנה ידו על התחתונה, ומזקנים אתבונן הוא רבנו תם ז"ל בהקדמתו לספר הישר קחנו משם, מ"מ לו עמי שומע לי נ"ל לתקן לומר שבת ראשונה וברית כרותה. ע"פ לשון רבותינו במועד קטן (דף י"ח). ברית כרותה לשפתיים וע"פ מקרא בנחמיה (ט', ח') וכרות עמו הברית. והטעם מפני שאנו הדרים במדינות אלו אי אפשר לנו לשמוע לשון ברית חדשה, מבלי שיהא משתמע לך בתרי אנפי ויעלה במחשבה הבל וריק שלהם. וכמו שכתבתי בסי' צורת הלבנה (פ' פנחס דף ק"ץ) דלהכי נשתקע שם ישוע הבן דבבא קמא (דף פ'). ולא מן השם הוא זה, לפי שמזכיר את פלוני. על דרך שכתב מו"ר הגאון מהר"ם מאזוז סי"ט בקו' לאוקמי גירסא (אות י') על פיוט ידיד נפש אב הרחמן, שתיקנו שלא לומר אנא אלי מחמד לבי אלא חמדת לבי, מפני שמזכיר את פלוני. ע"ש. ובדידי הוה עובדא בהתאסף ראשי עם רבני אירופה במדריד אשר בספרד ככתוב בספרי דברי הימים, הלכנו לבקר בהיכלו בית הכנסת דמתא טוליטולא דמתקריא טולידו אשר העמידו בו צלם בהיכל והחזירו אותו לקדושה ראשונה, ובמוזיאום שם היה כנגן המנגן בלאדינו "אברהם אבינו פאדרי קירידו פאדרי בינדיטשו לוז די ישראל", שורר צורר סורר "פדרי קריסטו", ויבהלוני רעיוני עד כי לא יכולתי יותר לשורר "פאדרי קירידו" י"ב חודש. ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור הכא נמי דכותה.

והנני בזה בחתימה מעין הפתיחה, בברכה להמוציא לאור ה"ר יעקב בנימין הכהן סונדרפן הנ"ל, כי כן יבורך גבר שיזכה לראות ברכה בעמלו, את עמלנו אלו הבנים, מבנו ידידנו המוהל ה"ר נתן דוד הכהן סונדרפן הי"ו, אשר לרגל המנותו למוהל פה מתא אמשטרדם, הוא אשר נדבו לבו לגשת אל המלאכה מלאכת הקודש הוצאת ספר ברית יצחק דקמן, לקיים מה שנאמר (משלי כ"ג, ט"ו) בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני.

בברכת התורה,

הרב יוסף בנימין צרפתי
רב דקק"ס ת"ת פה אמשטרדם יע"א
וחבר הבד"ץ דקק"ס ודקק"א דפה

Portugees – Israëlietische Gemeente te Amsterdam

ק"ק ספרדים תלמוד תורה באמשטרדם